

Oslo, 13. september 2017

Til
Statsministerens kontor
Partigruppene på Stortinget

Jernbanealliansens forventninger til nytt storting og ny regjering

Innledning

Jernbanealliansen har forventninger til at det nye Stortinget og den kommende regjeringen vil videreføre høy satsing på jernbanen. For oss er det viktig å synliggjøre at det fortsatt vil være et sterkt behov for å øke innsatsen på vedlikehold og for godstransporten, da dette er innsatsområder som er svært viktige, og som ellers fort kan drukne i debatten.

Alle som skal drive effektiv togtransport, både for passasjerer og gods, er avhengig av et fungerende og forutsigbart banenett uten unødige forsinkelser eller innstillinger. Vedlikehold av eksisterende infrastruktur er derfor helt grunnleggende og må sikres finansiering først. Igangsettingstakten for nye utbyggingsprosjekter må styres etter hvor mye midler som er igjen etter at vedlikeholds nivået er økt til riktig nivå. Miljø-, trafiksikkerhets- og samfunnsgevinsten av mer gods på bane framfor veg er stor. Samtidig får ofte togpassasjerenes utfordringer mer offentlig oppmerksomhet enn godstransportørens behov. Jernbanealliansen mener at målbevisst bygging av samfunnsgagnlig infrastruktur må bidra til gode vilkår for godstransport på bane.

To hovedforventninger

Jernbanealliansen mener naturligvis at arbeidet med dobbeltspor og nye linjer for høyere hastigheter er viktig. Samtidig ønsker vi at politikerne slår fast at økt vedlikeholds innsats og den vedtatte økte gods innsatsen må sikres, og at utbygging av nye store prosjekt finansieres deretter. Vi håper derfor at følgende punkter får plass i den kommende regjeringserklæringen og eventuelle samarbeidsavtaler:

Økt og mer forutsigbar vedlikeholds innsats

Økt og mer effektivt vedlikehold er en forutsetning for effektiv og konkurransedyktig person- og godstransport på bane. Godstransporten er ekstra sårbar for driftsforstyrrelser, da godset vanskelig lar seg flytte til alternativ transport på delstrekninger. En forutsigbar vedlikeholds innsats er viktig både for dem som skal planlegge og utføre arbeidet, for dem som skal stå for togtrafikken – og deres kunder. Når ting kan planlegges og avtales for flere år om gangen, vil kostnadene for samfunnet reduseres. Jernbanereformen legger opp til at det skal inngås fireårige avtaler om vedlikehold av jernbanen mellom Jernbanedirektoratet og Bane NOR. Slike fireårige avtaler er ikke kommet på plass, og det skaper dårlig forutsigbarhet.

En av de viktigste forutsetninger som må på plass for at Bane NOR skal lykkes, er at foretaket kan legge fireårige planer for vedlikeholdet av infrastrukturen. Det er i dag årlige bevilgninger, som i tillegg varierer fra år til år. Foretaket har ikke forutsigbarhet og kan derfor ikke legge planer for bemanningsbehov eller større arbeider. Dette går ut over opprettholdelse av viktig kompetanse og gir mindre vedlikehold igjen for budsjettmidlene. Diskusjonen om mulig nedleggelse av hurtigtogstilbudet mellom Oslo og Stockholm illustrerer utfordringene med lite forutsigbar vedlikeholds innsats.

Jernbanealliansen ber om at følgende setning tas med den kommende regjeringserklæringen:

- **Vedlikeholdsinnsetningen må økes og gjøres mer forutsigbar. Innsatsen må som et minimum økes til det vedtatte nivået i NTP, og det må inngås flerårige, forutsigbare avtaler om vedlikeholdet mellom myndighetene og Bane NOR.**

Økt innsats for godstransport på bane

Godstransport på bane sliter i konkurransen med billig vegtransport. Rammebetingelsene for gods på bane må styrkes, gjennom en bedre og mer stabil infrastruktur, som utover bedre vedlikehold også må bety sterkt økt satsing på bl.a. flere og lengre kryssingsspor, mer effektive godsterminaler, elektrifisering samt bygging av nye sidespor og sporforbindelser. Men det må også bety at øvrige rammebetingelser for gods på bane må styrkes. Økende konkurranse fra lastebiler fra lavkostland og planlagte nye avgifter for godstransport på bane vil svekke jernbanens konkurransekraft ytterligere. Dette vil stride sterkt mot målet i Nasjonal transportplan 2018–2029, som sier at «regjeringen har som ambisjon å overføre 30 pst. av gods over 300 km fra veg til sjø og bane».

Jernbanealliansen ber om at følgende setning tas med den kommende regjeringserklæringen:

- **For å innfri målet om å øke godstransporten på bane må investeringene i godstiltak som et minimum økes til det vedtatte nivået i NTP. I tillegg må de øvrige rammebetingelsene for gods på bane styrkes, noe som må få konsekvenser bl.a. for kabotasjeregulering for lastebiltransporten og for balansen mellom infrastrukturavgifter og ordninger som styrker økonomien i godstransport på bane.**

Om Jernbanealliansen

Jernbanealliansen består av ni organisasjoner som ønsker å fremme jernbanen i Norge. Alliansens formål er å arbeide for økte bevilgninger til utbygging av jernbaneprosjekter og opprustning av det eksisterende jernbanenettet. Jernbanealliansen består av:

- Arbeidsgiverforeningen Spekter
- Framtiden i våre hender
- Landsorganisasjonen i Norge (LO)
- LO Stat
- Natur og Ungdom
- Naturvernforbundet
- Norsk Jernbaneforbund
- Norsk Lokomotivmannsforbund
- Trygg Trafikk

Med vennlig hilsen

Holger Schlaupitz
styreleder